

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

1928 - Մայիս - 1928

52

- Հ. Ե. ՓԼԵՒԿԵԱՆ. — Ամեն-եմ-օփէի «Ի. մասունքի» և «Առակք» Սողոմոնի . . . 129
- Ս. ՏԵՐ Մ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ. — Արտաքին անգրագրութիւնը հին Հայաստանի մասին . 136
- Հ. Գ. ԱՐԿՍԵԱՆ. — Սրահանգ բարին ստուգաբանութիւնը 142

ՏԵՂԱԳՐԱԿԱՆ

- Հ. Գ. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ. — Կարմիր հրաբուխն, Կանաչ դաշնի Երբակի և Կապոյան Արագած 143

ԳՐԱԿԱՆ

- ՄԱՐԿԱ ՍՏԵՍԱ. — Արաջին վարդապետը. — Մեքենական քաղաքը. — Ատողերը. — Ոչ, չէ սխտը (Թրգմ. Հ. Ա. ՂԱԶԻՅԵԱՆ) . . . 149
- Հ. Վ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ. — Զատիկ. — Իմ պարտէզիս հիրիկին 151
- ԱՐՍԵՆ-ԵՐԿՍՔ. — Աշնային 152

ԳԻՏԱԿԱՆ

- Հ. Խ. ՍԻՆԱՆԵԱՆ. — Ինչո՞ւ ասողերը բացխփիկ կը խազան 152

ԱՏԼԵՒԱՏԼԻՔ

- ԳԱՐԵԳՈՍ ԵՊՍ. ԽԱՅԱՏՈՒԹԵԱՆ. — Դեւտոնը . 156
- ՏԳՔ. ԵՂԻՍ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ. — Յովակիմ Կէօրէօկ 159

SOMMAIRE

1928 - Mai - 1928

P.

- P. E. Paitchighian.* — La «Sapiences de Amen-em-opé et les «Proverbes» de Salomon 129
- S. Der M. Krikorian.* — Allégations des étrangers de l'ancienne Arménie . 136
- P. G. Sarkissian.* — L'étymologie du mot «Srahank» 142

TOPOGRAPHIE

- P. G. Nahabedian.* — La plaine de Shiragh et l'ardent volcan du mont Arakatz 143

LITTÉRATURE

- Maria Stella.* — Il primo maestro. — La città meccanica. — Le stelle. — No, non è triste (trad. en vers arm. *P. A. Ghazighian.*) 149
- P. V. Hovhannessian.* — Pâques. — A Pîris de mon jardin 151
- Arsen-Yergath.* — Automne 152

SCIENCE

- P. K. Sinanian.* — La scintillation des étoiles 152

DIVERS

- Karékîm Ev. Khatchadourian.* — La maison des démons. 156
- Doct. Elie Hovhannessian.* — Joachim Gheureugh 159

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ն

ԿԱՐԵՒՈՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

ԳՐԵՑ

Հ. ՎԱՐԴԱՆ Վ. ՀԱՅՈՒՆԻ

(Գրի՛մ ֆր. 15. —)

Հ Ա Յ Կ Ա Յ Ս Ե Ր Ք

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆԻ

Ա. ՀԱՏՈՐ

Բ. ՏԱՍԳՐԱՌԹԻՒՆ

(Գրի՛մ ֆր. 10. —)

Դի՛մել՛

Imprimerie Arménienne

St. Lazare

VENISE (Italie)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

վհենտիկ այս տարի տօնեց ապրիլի մէջ, Ս. Մարկոսի նշխարներուն Աղեքսանդրիայէն վհենտիկ փոխադրութեան տասնըմէկերորդ հարիւր, ամենակը, եկեղեցական փառասոր հանդէսներ կազմակերպելով: Հանդէսներուն աւելի փայլ ու պերճութիւն ընծայելու համար, քաղաքիս վրեժ. Երր. Պատրիարքը, հայասէր լաֆոնդէն փափագեցաւ որ կատարուի միանգամայն հայ աբարդութեամբ ծայնաւոր պատարագ մը Ս. Մարկոս եկեղեցիին մէջ և հրաւիրեց Ամեն. Հոգեւոր Տէր, Պետրոս Պօղոս Թեմբան կաթողիկոսը պատարագելու: Սահմանուած օրը ապրիլ 22ն էր՝ կիրակի. եկեղեցին շոյալօրէն պանուճուած էր և բազմաթիւ իւղէ կանթեղներու կարմիր և եւրմակ լոյսի պլպլացումները անհամար բիբեր կը թուէին սուկեճելոյն. գմբեթներու ինքրեւ յաճող մթութեանց մէջ. բազմութիւն մը խոնուած էր տաճարին մէջ հայկական պատարագ տեսնելու, որ հմայիչ դիւթանք մ'ունի օտարին համար իր

հանդերձատրումի շքեղութեամբ, իր երգի մեղեդիներով. երգիչներու դասը եռամայն նուագեց պատարագի զլիւնտը խմբերգները, երգեհոնի ընկերակցութեամբ. մեղեդիներու խազերը զօրատը բայց մտայլ և տիրամտ, աստուծ բարձրանալ կարենալու գմբեթներէն վեր, կ'իջնէին սրտերուն մէջ յուզելու և ճշշելու:

Չորեքշաբթի, Ս. Մարկոսի տօնին՝ հանդէսներու յետին օրը, կատարուեցաւ իբր փակում տօներուն, մեծալոգ թափօր մը եկեղեցիէն դուրս երեկոյան ժամը հինգուկէսին. անթիւ բազմութիւն մը զանազան ընկերութիւններու, կղերականներու, կանոնիկոսներու և եպիսկոպոսներու մասնակցեցան թափօրին, նոյնպէս նաև Մուրաթ-Թափաշէլեան վարժարանի իր չեփօրախումբով, Մայրավանաց կղերիկոսներն եկեղեցական զգեստներով և Ամեն. Թեմբան կաթողիկոսը: Այդ պատմական թափօրով վերջացան հանդէսները:

Ս Ս Ա Յ Ո Ւ Ա Ծ Գ Բ Ք Ե Ր

N. Atontz. — Le Questionnaire de St. Gregoire Illuminateur et ses rapports avec Eznik (Extrait de la Revue de «l'Orient Chrétien») Paris, Librairie Auguste Picard, 1927.

— Tarkou chez les anciens arméniens (Extrait de la «Revue des Etudes Armeniennes»). Paris, Librairie Orientaliste Paul Geuthner, 1927

— Sur l'origine de Léon V. empereur de Byzance. (Extrait de « Armeniaca ». Leipzig im Verlag der Asia Minor 1927.

Դր. Է. Յրանգեան. — Հայ հասարակական միտքը. Խ. Արողեան, Ս. Նազարեան, Մ. Նալբանդեան, Ռ. Պատկանեան, Խրիմեան Հայրիկ-Գահրէբ, սպարան «Յունաբեր» ի 1928, Գին. 1 տուար:

Միտրոպ Նուպարեան. — Գրպանի Բառարան. Ա. Տրանսերէնէ — Հայկերէն. Փարիզ, Գրատուն Պ. Պալմիցի, 1928. Գին կիսատուարի՝ Փր. 25:

Յ. Թ. Հիւլիսեան. — Ձուլ մը հոգի. Բենպալոցցի, Պեթհովրն. Հրատարակութիւն և ուրպագրութիւն «Հայ դպրոց» Պրնէէն և ժընև. 1928:

Էտուան Քլարաւտ. — Չափու վրայ դպրոց (Թրգմ. Պ. Գեղբազան). Հրատարակութիւն և սպագրութիւն «Հայ դպրոց» Պրնէէն և ժընև. 1928:

Յակոբ Մարտեան. — Գրի ծագումը և տարածումը. (Դասախօսուած Սոֆիայի «Հայ Օրիորդաց Միութեան»). Սոֆիա, սպագրութիւն Պ. Պալբգնեան, 1928, Գին՝ 8 լուա:

Հայկական բուրգործական ընդհանուր Միութիւն, Անձնամիջելութիւն և Թրքթ. Բարիկ, Գեղարուեստական հայ սպարան, 1928:

Կ. Սասունի. — Տանկահայաստանը ուսական տիրապետութեան տակ (1914—1918). Տանկահայ գաղթաշարժը և անոնց դերը Հայաստանի Հանրապետութեան կազմութեան մէջ. Բոստօն, 1927, Գին՝ 1 տուար:

Կ Ո Ձ

«ՀԱՅ ԳԻՐ»Ի ԱՇԽԱՏԱԻՈՐԷՄԸ

«ՀԱՅ ԳԻՐ»Ի ԱՇԽԱՏԱԻՈՐՆԵՐՈՒՆ

ՉԵՌՆԱՐԿԱԾ ըլլալով պատրաստելու «Հայկական Նոր Մատենագիտութիւն եւ Հանրագիտարան Հայ կեանքի» աշխատութիւնս, որուն առաջին հատորը (Ա.-Մ) ամբողջացաւ 1911ին, եւ վերջերս Յ եւ Ն գրերն ալ հրատարակուեցան, ասոնք եւս հին սպրանք ըլլալով, կը դիմեմ՝ բոլոր հրատարակիչներուն, հեղինակներուն, խնդրելով որ հաճին իրենց հրատարակած կամ հեղինակած գրքերէն մէյմէկ օրինակ զրկել. գրագէտներուն՝ որ իրենց գրական կեանքը՝ համառօտիւ՝ խմբագրութիւն, թղթակցութիւն այս կամ այն թերթի, իրենց ծածկանսնները, եւն, եւն, հազորդել: Գործս՝ շարունակութիւնը պիտի չըլլայ հրատարակուածին. ան՝ մինչեւ 1905 տարին կը հասնէր, անկէ ի վեր 23 տարի անցած է եւ ահագին բան տպուած, եւ արդէն սակաւաթիւ օրինակներ կը մնան: Ուստի պիտի ըլլայ միաձոյլ ամբողջութիւն մը, բարեփոխուած ծրագրով, գեղջումներով եւ յաւելումներով Այբէն՝ Յէ, 1512-1930: Հայկական Հարցի, Հայկական Մարտիրոսագրութեան տուանձին գլուխներ բացած ըլլալով, կը խնդրեմ՝ նոյնպէս որ այդ նիւթերուն, նոյնպէս հայկական կեանքի վերաբերեալ ինչ գրութիւն որ ունին հայերէն թէ եւրոպական սեւէ լեզուներով, հաճին զրկել. — ինչ որ ստանամ՝ պիտի ծանուցուի մեր «Բազմավէպ»ին մէջ շնորհակալութեամբ:

Հ. ԱՐՍԷՆ ՂԱԶԻԿԵԱՆ

կը խնդրուի Հայ քերթրէն հրատարակել սոյն կՈՁը.

